

4. fejezet

NYELVTANI ÖSSZEFOGLALÓK ÉS GYAKORLATOK

- A múlt idő 60
- Idézett kérdések 70
- Válaszok és más idézett mondatok 72
- Vonzatos igék: fontosabb tárgyatlan (intranszítív) igék a fejezetben 72
- Vonzatos igék: fontosabb tárgyas (transzítív) igék a fejezetben 72
- Szórend: vonzatos igék semleges (narratív) mondatokban 1. 73
Igekötő nélküli ige és egy vonzat: a vonzat előtt nincs névelő 73
Igekötő nélküli ige és egy vonzat: a vonzat előtt van névelő 74

A MÚLT IDŐ

FORMA

igető + -t/-tt (-ott/-ett/-ött) + személyrag

			
Ő Tibor.	Ő Ágota-Marietta.	Ő Ottó.	Ő pedig Ivett.
Tibor tegnap kirándult. Legalább húsz kilométert gyalogolt. Utána pihent.	Ágota-Marietta a reptéren megismerkedett egy kedves férfival. Amíg várakoztak, beszélgettek.	Ottó tortát sütött, és takarított. Elfelejtett jelentkezni az Ultrabalatonra...	Ivett tegnap egész nap otthon volt. Evett és ivott. Nem ment el bevásárolni.
↓	↓	↓	↓
-t	-t/-tt (-ott/-ett/-ött)	-tt (-ott/-ett/-ött)	Rendhagyó igék

- A magyarban csak egy múlt idő van. Jele: -t/-tt (-ott/-ett/-ött).
- Mindegyik igecsoport ugyanazokat a személyragokat kapja.
- Az egyes szám első személy ragja mindig -m.

Első csoport: -t

	Határozatlan ragozás		Határozott ragozás	
én	vártam	kértem	vártam	kértem
te	vártál	kértél	vártad	kérted
Ön ő	várt	kért	várta	kérte
mi	vártunk	kértünk	vártuk	kértük
ti	vártatok	kértetek	vártátok	kértétek
Önök ők	vártak	kértek	várták	kérték
	egy lányt	egy fagyaltot	Laurát	a jegyeket
én → téged, titeket	vártalak	kértelek		

Mikor -t?

- -j, -l, -r, -m, -n és -ny végű igék. Leggyakoribb az -l, -r és az -n: *ül, beszél, telefonál, vár, kér, akar, pihen, kíván* (Memoriter: *Jár a lányom.*)
- Sok -ad/-ed végű ige: *marad, elfárad, felébred*
- Néhány más ige: *alszik (aludni) → aludtam, aludtál, aludt; fekszik (feküdni) → feküdtem, feküdtél, feküdt*

1. Egészítse ki a táblázatot! Ügyeljen a ragozás típusára!

	A tengernél	Telefonon	A ragozást	Otthon	Annát
én	pihen <i>tem</i>	beszél.....	gyakorol.....	marad.....	vár.....
te	pihen.....	beszél.....	gyakorol.....	marad.....	vár.....
Ön ő	pihen.....	beszél.....	gyakorol.....	marad.....	vár.....
mi	pihen.....	beszél.....	gyakorol.....	marad.....	vár.....
ti	pihen.....	beszél.....	gyakorol.....	marad.....	vár.....
Önök ők	pihen.....	beszél.....	gyakorol.....	marad.....	vár.....

2. Otíliától mindenki csak kérdez. Írjon kérdéseket és válaszokat a minta alapján! Ügyeljen az igekötő helyére!

Te	Otília
1. – Kértél pénzt a bátyádtól? – Nem, <i>nem kértem tőle (pénzt)</i>	1. – <i>Kért Otília pénzt a bátyjától?</i> – <i>Nem, nem kért tőle (pénzt)</i>
2. – a szüleidnek? – Igen, telefonáltam nekik.	2. – –
3. – a barátoddal? – Nem, nem beszéltem vele.	3. – –
4. – Bevásároltál? – Nem,	4. – –
5. – – Igen, kipihentem magamat.	5. – –
6. – –	6. – Megírta Otília az e-maileket? – Igen,
7. – Megtanultad az új szavakat? – Még nem	7. – –
8. – –	8. – – Igen, akart (sportolni hétvégén).
9. – Sokat gyalogoltál hétvégén? – Igen,	9. – –
10. – Sportoltál tegnap? – Igen,	10. – –

3. Határozatlan vagy határozott ragozás? Írja be az igéket!

Gábor reggel elég későn *kelt fel* (felkel). Aztán
 (szkájpol) a barátnőjével.
 (elmesél) neki (azt), hogy mit (csinál) előző nap.
 Utána (tanul) a következő vizsgájára. Ebédre
 a kedvenc pizzáját (rendel). Délután
 (telefonál) a barátjának. Fél négykor
 (kisétál) a Tisza-partra, és a barátját (vár).

4. Melinda kirándult

a) Olvassa el a szöveget, és húzza alá az igéket! Melyik ige jelen idejű, és melyik múlt idejű? A szöveget meg is hallgathatja.

Egész életemben utáltam túrázni. De az egyik barátom tegnap egész este arról beszélt, hogy milyen szép a természet. Gondoltam, megnézem. Nehéz elhinni, de kirándultam hétvégén! Nem ültem a számítógép előtt egész szombaton, nem telefonáltam senkinek, és nem jártam a városban. Én csináltam a szendvicseket, én pakoltam be a hátizsákba! Rengeteget gyalogoltam az erdőben a sok egyforma fa között, ráadásul eltévedtem. Nagyon féltem... Soha többé nem megyek ki a városból! 😊

b) Mit kérdez, ha Melinda ezt válaszolja? Írjon tegező és önöző kérdéseket!

1. – *Miről beszélt a barátod? / Miről beszélt a barátja?*
 – Arról, hogy milyen szép a természet.
2. – Mit
 – Túrázni voltam.
3. –
 – Nem, (nem ültem a számítógép előtt).
4. –
 – Nem, (nem telefonáltam senkinek szombaton).
5. –
 – Nem, (nem jártam a városban).
6. –
 – Persze, hogy csináltam (szendvicseket).
7. –
 – Igen, én (pakoltam be).
8. –
 – Nem sokat: rengeteget!
9. – *Nem*
 – De, eltévedtem.
10. –
 – Igen, nagyon-nagyon féltem.

Második csoport: -t és -tt (-ott/-ett/-ött)

	Határozatlan ragozás			Határozott ragozás		
én	hoztam	néztem	főztem	hoztam	néztem	főztem
te	hoztál	néztél	főztél	hoztad	nézted	főzted
Ön ő	hozott (!)	nézett (!)	főzött (!)	hozta	nézte	főzte
mi	hoztunk	néztünk	főztünk	hoztuk	néztük	főztük
ti	hoztatok	néztetek	főztetek	hoztátok	néztétek	főztétek
Önök ők	hoztak	néztek	főztek	hozták	nézték	főzték
	könyveket	egy filmet	levest	a kutyát is	a híradót	az ebédet
én → téged, titeket	hoztalak	néztelek				

Mikor -t és -ott/-ett/-ött?

- s, -sz, -z végű (ikes és nem ikes) igék: *néz* → *néztem, néztél, nézett*; *olvas* → *olvastam, olvastál, olvasott*; *internetezik* → *interneteztem, interneteztél, internetezett*
- at/-et végű igék (a -hat/-het képzős igék is) és a lát ige: *szeret* → *szerettem, szerettél, szeretett*; *kaphat* → *kaphattam, kaphattál, kaphatott*; *lát* → *láttam, láttál, látott*
- Mássalhangzó + -d végű igék: *küld* → *küldtem, küldtél, küldött*; *mond* → *mondtam, mondtál, mondott*; *kezd* → *kezdtam, kezdtél, kezdett*
- Ha a harmadik személyt kötőhang nélkül nehéz kiejteni, pl. *p* és *k* után: *kap* → *kaptam, kaptál, kapott*; *lakik* → *laktam, laktál, lakott*. Ilyen még: magánhangzó + -b, -d, -g, -gy, -k, -p, -s, -sz, -z, -v.
(Memoriter: *Szabad vagyok, pá!*)

5. Egészítse ki a táblázatot! Ügyeljen a ragozás típusára!

	Szekszárdon	Annát már	Ezt már	Régen még
én	szület..... ^{tem}	felhív.....	kérdez.....	kávész.....
te	szület.....	felhív.....?	kérdez.....	kávész.....
Ön ő	szület.....	felhív.....?	kérdez.....	kávész.....
mi	szület.....	felhív.....	kérdez.....	kávész.....
ti	szület.....	felhív.....?	kérdez.....	kávész.....
Önök ők	szület.....	felhív.....?	kérdez.....	kávész.....

6. **-t vagy -ott/-ett/-ött?** Írja be! Ügyeljen a ragozás típusára!

1. Henrietta Indiába utaz.....*ott.*
2. A repülőgépen az útikönyvét olvas.....
3. Útközben teáz.....
4. Nagyon finom teát kap..... a gépen.
5. Új-Delhiben keres..... egy olyan boltot, ahol volt ilyen tea.
6. Hoz..... egy dobozzal az anyukájának, egy dobozzal a barátjának és két dobozzal magának.
7. Sok más ajándékot – ruhákat és fűszereket – is hoz.....
8. Amikor hazaérkez....., meghív..... a barátait és a családját egy élménybeszámolóra... és persze egy teára. ☺

7. **Mi történt először? Mi történt utána?** Alkosson mondatokat! A szavak helyes sorrendben vannak.

1. *csak nézi Juditot – megismerkedik vele*

én: *Először csak néztem Juditot, aztán megismerkedtem vele.*

te: *Először csak nézted Juditot, aztán megismerkedtél vele.*

Miklós: *Miklós először csak nézte Juditot, aztán megismerkedett vele.*

2. *pingpongozik – teniszeznek is*

én:

te:

Andrea:

3. *csak biciklizik – motorozik is*

én:

te:

Norbert:

4. *megreggelizik – dolgozik*

én:

te:

Lilla:

5. *kap egy zongorát – elkezd zongorázni*

én:

te:

Hajni:

6. *ebben a lakásban lakik – elköltözik*

én:

te:

ő:

7. küld egy csokor virágot a művésznőnek – meglátogatja (öt)

én:

te:

Attila:

Harmadik csoport: **-tt (-ott/-ett/-ött)**

	Határozatlan ragozás			Határozott ragozás		
én	tanít ottam	ért ettem	süt öttem	tanít ottam	ért ettem	süt öttem
te	tanít ottál	ért ettél	süt öttél	tanít ottad	ért etted	süt ötted
Ön ő	tanít ott	ért ett	süt ött	tanít otta	ért ette	süt ötte
mi	tanít ottunk	ért ettünk	süt öttünk	tanít ottuk	ért ettük	süt öttük
ti	tanít ottatok	ért ettetek	süt öttetek	tanít ottátok	ért ettétek	süt öttétek
Önök ők	tanít ottak	ért ettek	süt öttek	tanít ották	ért ették	süt öttek
	egy iskolában	mindent	rétest	a gyerekeket	a szabályt	a tortát
én → téged, titeket	tanít ottalak	ért ettelek				

Mikor **-ott/-ett/-ött**?

- A legtöbb **-t** végű ige, **-ít** vagy mássalhangzó + **-t** után mindig: *fut, süt, segít, épít, tanít, takarít, tart, ment*
Kivételek az **-at/-et** végű igék és a *lát* ige (**-at/-et** végű igék és a *lát* ige → második csoport).
- Sok két mássalhangzóra végződő ige: *hall* → *hallottam, hallottál, hallott; játszik* → *játszottam, játszottál, játszott*

8. Egészítse ki a táblázatot! Ügyeljen a ragozás típusára!

	Minden reggel	A délelőttöt a könyvtárban	Zongorán	A címet
én	fut..... <i>ottam</i>	tölt.....	játsz.....	elfelejt.....
te	fut.....	tölt.....	játsz.....	elfelejt.....
Ön ő	fut.....	tölt.....	játsz.....	elfelejt.....
mi	fut.....	tölt.....	játsz.....	elfelejt.....
ti	fut.....	tölt.....	játsz.....	elfelejt.....
Önök ők	fut.....	tölt.....	játsz.....	elfelejt.....

9. **Vilmos Skóciában pihen.** Tegye a szöveget múlt időbe! Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti.

Ezen a nyáron sok időt töltök Skóciában. Az unokatestvérem épít ott a tengerparton egy házat. Reggelente készítek egy jó teát, és délelőtt csak lazítok. Gyorsan elfelejtem az itthoni problémáimat. Délután az unokatestvérem tanít szörfözni, én pedig segítek neki a ház körül.

a) *Ezen a nyáron sok időt töltöttem Skóciában. Az unokatestvérem ...*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) *Vilmos ezen a nyáron sok időt töltött Skóciában. Az unokatestvére ...*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Negyedik csoport: a kilenc rendhagyó ige (-nni)

Határozatlan ragozás				
	jön (jönni)	megy (menni)	van (lenni)	
én	jöttem	mentem	voltam	lettem
te	jöttél	mentél	voltál	lettél
Ön ő	jött	ment	volt	lett
mi	jöttünk	mentünk	voltunk	lettünk
ti	jöttetek	mentetek	voltatok	lettetek
Önök ők	jöttek	mentek	voltak	lettek

- A *van* igének múlt időben két alakja van: *volt* és *lett*. Az alakok jelentése eltér:
Tizennyolc éves voltam, amikor érettségiztem. Amikor egyetemista voltam, gyakran feküdtem le éjfél után. (állapot)
Nagy bulit rendeztem, amikor tizennyolc éves lettem. Régen orvos akartam lenni, de végül mérnök lettem. (változás)

	Határozatlan ragozás			Határozott ragozás		
én	ittam	ettem	vittem*	ittam	ettem	vittem
te	ittál	ettél	vittél	ittad	etted	vitted
Ön ő	ivott	evett	vitt	itta	ette	vitte
mi	ittunk	ettünk	vittünk	ittuk	ettük	vittük
ti	ittatok	ettetek	vittetek	ittátok	ettétek	vittétek
Önök ők	ittak	ettek	vittek	itták	ették	vitték
	egy kávét	levest	virágot	a teát	a levest	a táskát
én → téged, titeket			vittelek			

* Ugyanígy: tesz (tenni) → tettem, vesz (venni) → vettem, hisz (hinni) → hittem

- alszik, fekszik → első csoport (aludt, feküdt)

10. Egészítse ki a táblázatot! Ügyeljen a ragozás típusára!

				Finom teát
én	Hittem	Voltam	Megvettem	ittam.
te
Ön ő
mi
ti
Önök ők
	Verának.	Peruban.	azt a laptopot.	

11. Határozott vagy határozatlan a ragozás? Egészítse ki a párbeszédet! Ügyeljen az igekötő helyére!

- van: – Sok ember a koncerten?
eljön: – Igen, elég sokan
- van: – Te is úszni tegnap este?
kimegy: – Nem, én a parkba sétálni.

3. *elvisz*: – a fiukat az állatkertbe?
megy: – Nem. Végül inkább kirándulni, és piknikeztünk.
4. *kivesz*: – Te a hűtőből a salátát?
hisz, kivisz: – Nem. Én azt, te
5. *megezik*: már a vacsorádat?
eszik: – Igen. Sajtos tésztát bolognai szósszal.

12. Éva beteg

a) Olvassa el a mondatokat, és húzza alá az igéket!

1. Ma nem megyek dolgozni, mert beteg vagyok.
2. Elmegyek a gyógyszerertárba, veszek kamillateát és aspirint.
3. Gyorsan hazamegyek.
4. Sok-sok kamillateát iszom, és vitaminokat eszem.
5. Egész nap ágyban vagyok.
6. Másnapra semmi bajom nincs.

b) Tegye a mondatokat múlt időbe! Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti.

1. *Tegnapelőtt nem mentem dolgozni, mert beteg ...*

2.
3.
4.
5.
6.

c) Írjon múlt idejű kérdéseket és válaszokat a minta alapján! Használja a megadott kifejezéseket!

1. Miért nem megy dolgozni? – *Éva, miért nem mentél tegnap dolgozni? – Mert beteg voltam.*
 – *Miért nem ment Éva tegnap dolgozni? – Mert beteg volt.*

2. Mit vesz a gyógyszerertárban?

3. Mit csinál utána?

4. Mit iszik és eszik?

5. Hol van napközben?

6. Másnap is beteg?

Feladatok minden ige típussal

13. Határozatlan ragozás egyes számban. Csoportosítsa az igéket! Adja meg mindkét ragozást, ahol lehet!

~~segít~~ – ~~tanul~~ – ~~van~~ – ~~találkozik~~ – sétál – eszik – jön – bevásárol – jár – köszön – marad – akar – ebédel – úszik
– olvas – keres – kérdez – utazik – vesz – ért – takarít – süt – hall – tesz

-t	tanultam, tanultál/tanultad, tanult/tanulta;
-t Ön, ő: -ott/-ett/-ött	találkoztam, találkoztál, találkozott;
Mindig -ott/-ett/-ött	segítettem, segítettél, segített;
Rendhagyó igék	voltam, voltál, volt;

14. Alkosson mondatokat a minta alapján! Ügyeljen a ragozásra és az ige típusára!

- te – telepakol: *Telepakoltad* a hátizsákokat? / *Telepakoltál* egy szatyrot.
- vár – ő: Péter Jánost / Péter az egyik barátját / Péter engem
- csinál – én: Sok fényképet / Én ezt a fotót. / Nem semmit tegnap este.
- talál – mi: Nem a kulcsunkat. / Egy egeret a lakásban. / Szerencsére otthon benneteket.
- telefonál – ő: Zoli neked tegnap. / Kinek tegnap Flóra?
- ír – ők: Kláriék nyáron a szakdolgozatukat / már a brazil barátaid?
- visz – te: Hova a virágomat? / a túrára elég vizet? / Te el a könyvemet?
- ül – ti: A kávézóban? / Ma is egész nap az irodában

15. Melyik mondat jelen idejű, és melyik múlt idejű? Melyik lehet mind a kettő?

	Jelen idő	Múlt idő
1. Szeretem a salátát.	X	—
2. Ebédelni mentek?
3. Szerettünk finomakat enni.
4. Nincs itthon kenyér.
5. Nem ettetek semmit?
6. Megtaláltad a sárgarépát a hűtőben?
7. Mit esztek reggelire?
8. Nem tudjuk, mi lesz az ebéd.
9. Vacsora után ettünk még egy csokit.
10. Szerettek étteremben vacsorázni?

16. Üzenetek. Hallgassa meg az üzeneteket, és írja be a hiányzó igéket!

- Szia, Gergő! Sétálni Nyolckor itthon vagyok. Vacsora a hűtőben.
- Szia, Zsuzsa! Bocs, de nem előbb visszahívni, mert ebédelni
Négyig bent vagyok, bármikor tudsz hívni. Kösz. Szia!
- Szia, Anya! Futni, amikor Most meg te nem vagy telefonközelben...
Na, nem baj, majd később próbálkozom. Puszi!
- Zitukám, nagyon jó estém tegnap! táncolni, és
egy kedves fiúval. Később még kereslek, és mesélek. Puszi.

IDÉZETT (INDIREKT) KÉRDÉSEK

Eldöntendő (igen-nem) kérdés

Közvetlen (direkt) kérdés	Idézett (indirekt) kérdés → -e
Krisztián kérdezi Adéltól: „Mész ma este moziba?”	Krisztián azt kérdezte Adéltól, (hogy) megy- e ma este moziba.
„Eljössz hozzám holnap?”	(hogy) eljön- e hozzám holnap.
„Vettél valamit tegnap?”	(hogy) vett- e valamit tegnap.
„Telefonáltál valakinek tegnap?”	(hogy) telefonált- e valakinek tegnap.
„Voltál valahol tegnap?”	(hogy) volt- e valahol tegnap.

- Eldöntendő kérdéseket az -e szócskával idézünk. A szó az ige után áll, kötőjellel kapcsoljuk hozzá: *megy-e, eljön-e, mosogatott-e, telefonált-e, volt-e.*

Kiegészítendő (kérdőszós) kérdés

Közvetlen (direkt) kérdés	Idézett (indirekt) kérdés
Laura ezt kérdezte Robitól: „Kinek telefonáltál?” „Hol vacsoráztál tegnap?” „Mit csináltál tegnap este?”	Laura azt kérdezte Robitól, (hogy) kinek telefonált. (hogy) hol vacsorázott tegnap. (hogy) mit csinált tegnap este.

- A kérdőszós kérdések szerkezete nem változik.

17. Mit kérdezett Adél? Alakítsa át a mondatokat a minták alapján!

- Adél: Telefonáltál a főnöködnek? → *Adél azt kérdezte, (hogy) telefonáltam-e a főnökömnek.*
Adél: Kinek telefonáltál? → *Adél azt kérdezte, (hogy) kinek telefonáltam.*
- Adél: Rendeltél pizzát? → *Azt kérdezte, (hogy) ...*
Adél: Mit rendeltél? →
- Adél: Kaptál pénzt a fordításért? →
Adél: Miért kaptál pénzt? →
- Adél: Sütöttél valamit? →
Adél: Mit sütöttél? →
- Adél: Talákoztál Petrával? →
Adél: Kivel talákoztál? →

VÁLASZOK ÉS MÁS IDÉZETT MONDATOK

Közvetlen (direkt) válasz	Idézett (indirekt) válasz
Adél ezt válaszolja Krisztiánnak: „Tegnap este mosogattam.” „Étteremben vacsoráztam.”	Adél azt válaszolta Krisztiánnak, hogy tegnap este mosogatott. tegnap étteremben vacsorázott.

Idézést az alábbi tagmondatokkal vezethetünk be:

Azt mondta, hogy ...	Azt írta, hogy ...	Azt hitte, hogy ...
Azt válaszolta, hogy ...	Azt gondolta, hogy ...	Azt mesélte, hogy ...

18. Rövid beszélgetések. Párosítsa a kérdéseket és a válaszokat!

- Beszéltél Emesével? ————— a) Igen, azt írta, hogy mindenkit sokszor puszil.
- Megkérdezted, kinek telefonált Laci? ————— b) Igen. Azt mondta, hogy nem tud eljönni velünk moziba.
- Elovestátok, mit üzent anya? ————— c) Azt akartam kérdezni, hogy együtt ebédelünk-e.
- Miért nem jött el Hajni színházba? ————— d) Igen, azt válaszolta, hogy Hannának.
- Miért kerestél telefonon? ————— e) Mert azt hitte, hogy jövő héten lesz.

VONZATOS IGÉK: fontosabb tárgyatlan (intranszitiv) igék a fejezetben

19. Kérdések és válaszok

a) Írja a szavakat a mondatba! Néha több megoldás is lehetséges.

~~Juditnak~~ – az OK nyelviskolába – Rafaellel – gyönyörű helyeken – az új kollégával – otthon

1. Segítettem Juditnak..... takarítani.
2. Egész este beszélgettem.
3. Móni is megismerkedett
4. Nem mentünk el kirándulni, inkább maradtunk szombaton.
5. Beiratkoztam
6. jártam nyáron.

b) Írja be a kérdőszavakat az a) feladat kifejezései alapján!

~~kinek~~ – mit – kivel – kivel – hol – hova

1. <u>Kinek</u> segítettél takarítani?	4. csináltatok szombaton?
2. beszélgetted egész este?	5. iratkoztál be?
3. ismerkedett meg Móni?	6. jártál nyáron?

VONZATOS IGÉK: fontosabb tárgyas (tranzitív) igék a fejezetből

20. Mit? Mi a legvalószínűbb válasz? Megoldásait a hangfelvétellel is ellenőrizheti. 🔊

~~levelet a barátomnak~~ – az új szavakat – egy gyors autót – azt, hogy nem érek rá pénteken – egy pohár vizet inni – a születésnapomat – szendvicseket és vizet – klasszikus zenét – a kulcsomat – nagyon finom marhapörköltet

1. Mit írtál? – Levelet a barátomnak.
2. Mit akartál a konyhában? –
3. Mit vezettél? –
4. Mit főztél? –
5. Mit pakoltál a hátizsákba? –
6. Mit tanultál? –
7. Mit hallgattál? –
8. Mit ünnepeltél? –
9. Mit mondtál Tibinek? –
10. Mit kerestél? –

21. **Nosztalgia.** Mit mond Donát Diánának? Egészítse ki a mondatokat a minta alapján! Az igekötő itt elválík.

Emlékszel, amikor...

1. először *hívtalak meg* egy kávéra? (*meghív*)
2. először telefonon? (*keres*)
3. virággal az iskola előtt? (*vár*)
4. szörfölni (*tanít*)
5. először a tengerparton? (*lefényképez*)
6. először nyaralni? (*elvisz*)
7. először a szüleidnél? (*meglátogat*)

SZÓREND: vonzatos igék semleges (narratív) mondatokban 1.

Igekötő nélküli ige és egy vonzat: a vonzat előtt nincs névelő

Tipikus szórend:
vonzat + ige

A narratív mondat egésze a *Mit csinál?* kérdésre válaszol. Semmit nem hangsúlyozunk különösebben. Tendencia – de nem szabály! –, hogy az alany (*Ki?*) és az időhatározó (*Mikor?*) a mondat elején áll.

22. Hallgassa meg, és ismétlje el az alábbi mondatokat!

Ki?	Mikor?		Vonzat + ige	
Tibi	vasárnap	a kiránduláson	ritka növényeket fotózott	az erdőben.
Andrea	múlt héten		gyümölcstortát készített.	
Laci	régen		gyerekekkel foglalkozott.	
Dávid	tegnap	a garázsban	biciklit szerelt	a fiával.
Dávid	tegnap		biciklit szerelt	a garázsban a fiával / a fiával a garázsban.
Dávid	tegnap	a fiával	biciklit szerelt	a garázsban.

23. **Ez történt a múlt héten.** Egészítse ki a vonzatot logikusan!

Kínába – razziát – Jászai Mari-díjat – három meccset – koncertet – kampányt – elnököt – ünnepi beszédet

1. A miniszterelnök *Kínába* utazott.
2. A szomszéd országban választottak.
3. A rendőrség tartott a belvárosban.
4. A politikus tartott.
5. Két politikai párt szervezett.
6. A népszerű színésznő kapott.
7. A focicsapat játszott.
8. Az együttes hosszú idő után újra adott.

24. Ki mikor mit csinált? Írja be az ige múlt idejű alakját!

~~főz~~ – utazik – válaszol – ír – eszik – tanít – tanul – van – ad – szerel

1. Vera vasárnap délelőtt levest főzött.
2. Johanna pénteken este színházban
3. Karcsi tegnap egész nap autót
4. Péter múlt héten koncertet
5. Boglárka egész hétvégén biológiát
6. Flóra a múlt félévben matematikát
7. Ágnes kedden délután számlákat
8. Rudi szombaton e-mailekre
9. A barátnőm tavaly szeptemberben külföldre
10. Juli tegnapelőtt pizzát ebédre.

25. Ki mit csinál? Alkosson mondatokat! Ügyeljen a toldalékolásra!

1. pék – kenyér – süt: A pék kenyeret süt.
2. autókereskedő – autók – árul:
3. taxifőnök – taxi – vezet:
4. professzor – előadás – tart:
5. diák – egyetem – jár:
6. regényíró – regények – ír:
7. fodrász – haj – vág:
8. zeneszerző – zene – szerez:
9. matematikus – matematikai problémák – foglalkozik:

Igekötő nélküli ige és egy vonzat: a vonzat előtt van névelő

Tipikus szórend:

ige + vonzat / vonzat + ige

26. Hallgassa meg, és ismétlje el az alábbi mondatokat!

Ki?	Mikor?		Mit csinál? (vonzat + ige / ige + vonzat)	
Ottó	vasárnap		az Ultrabalatonra készült / készült az Ultrabalatonra.	
Petra	tegnap délután	egy kávézóban	beszélgetett egy barátjával / egy barátjával beszélgetett.	
Petra	tegnap délután		beszélgetett egy barátjával / egy barátjával beszélgetett	egy kávézóban.
Márton	tegnapelőtt	a fiával	az autójukat szerelte / szerelte az autójukat.	
Márton	tegnapelőtt		az autójukat szerelte / szerelte az autójukat	a fiával.

27. Alkosson párbeszédet a minta alapján! Tegye az igéket múlt időbe! Ügyeljen a ragozásra!

1. – Nem tudod, mit csinált Vilmos tegnap este? *(a barátjával beszélget)*
– De. *A barátjával beszélgetett. / Beszélgetett a barátjával.*
2. – Nem tudod, mit csinált Olivér tegnap délután? *(az új projekten gondolkodik)*
–
3. – Nem tudod, mit csinált Ágnes szabadidejében? *(egy gyönyörű kertet tervez)*
– De.
4. – Nem tudod, mit csinált Kriszti a buliban? *(a férjével táncol)*
– De.
5. – Nem tudod, mit csinált Laura hétvégén? *(egy finom tortát süt)*
–
6. – Nem tudod, mit csinált Kati ma reggel? *(a leveleire válaszol)*
– De.
7. – Nem tudod, mit csinált Jani és a barátnője hétvégén? *(a hegyekben túrázik)*
– De.
8. – Nem tudod, mit csinált Petike délelőtt? *(a kisautóival játszik)*
–
9. – Nem tudod, mit csinált Margit nyáron? *(a spanyol nyelvet gyakorolja)*
– De.

28. Bővítsé a mondatokat a megadott szavakkal! Alkosson semleges mondatokat! Néha több megoldás is lehetséges.

1. Süt. (+ Klára)
 - a) *Klára süt.* (+ egy süteményt)
 - b) Klára (+ ma délután)
 - c) (+ otthon)
 - d)
2. Telefonál. (+ a rokonainak)
 - a) (+ Zsuzsi)
 - b) (+ este)
 - c)
3. Egy lakást bérel. / Bérel egy lakást. (+ Géza)
 - a) (+ a városban)
 - b) (+ tavaly óta)
 - c)

Gyakorlás vegyesen

29. Alkosson semleges mondatokat a megadott szavakból! Gyakran több szórend is lehetséges.

1. Andris – várta – a barátnőjét – egész délelőtt

Andris egész délelőtt a barátnőjét várta.

/ Andris egész délelőtt várta a barátnőjét.

2. az utastérben – a kapitány – látott – egy egeret

.....
.....

3. Sára – pénteken – ebédelt – gulyáslevest

.....
.....

4. kevés fűszert – a magyar konyha – használ

.....

5. beszélt – Tibi – a barátnőjével – a kirándulás után

.....

6. Ágotáék – mennek – holnap este – moziba

.....

30. Vasárnapi program

a) Egészítse ki a mondatokat logikusan! Majd húzza alá a vonzato(ka)t! Figyelje meg a helyüket!

~~rakott~~ – tartott – fejtett – várta – telefonált – sétált – tanult – szkenelte – utazott – grillezett – fotózott – dolgozott

1. Anita rendet rakott a lakásban.

7. Hugó épületeket
.....

2. Pisti a vizsgájára
.....

8. Piroska a városban
.....

3. Amál csirkehúst és zöldségeket
.....

9. Gergő rejtvényt
.....

4. Péter a barátnőjének
.....

10. Zoli külföldre
.....

5. Orsolya egy nagy bulit
.....

11. Márk a diplomamunkáján
.....

6. Kálmán a régi fotóit
.....

12. Gábor a barátnőjét
.....

b) Melyik vonzat lehetne máshol is? Alkosson újabb mondatokat!

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....